

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Priuilegijs Creditorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96158)

ff. Nouum. Bartolus ad lib. xliij. Digestorum.

§. j. Alij dicunt ibi in d. i. n. i. a. h. i. c. inter locutoria. Sed prima opi. est verior. de qua opi. habetis in l. beres absens. s. de iud. z est casus de foro. c. p. i. s. p. bentes. lib. vi. Rec. ob. s. de re. co. l. magis puto. s. illud. vbi quis potest interponere decretum. de reb. que non sunt in suo territorio. q. i. fateor. q. potest interponere decretum. rone psona sibi subiecte. sed executione facti facere non potest.
§. i. Per hac lege dicebam in l. cunctos populos. de sum. trini. q. statutum civitatis simpliciter loquens non habet locum in crimine commissio extra territorium commissio. tuc potest in persona civium sed in persona forensium non potest. z ideo si statutum dicitur. q. si forensis. nec dicitur. Per hunc punitur vbiq. occidit. rit. non valet. q. d. elicti istius cognitio nec ratione loci. nec ratione persone spectat ad iudicem. Per hunc. De hoc per. Inn. in c. postulasti de for. compe. z pono plene in d. l. cunctos populos.
§. i. Bona non possilia ex primo decreto ad quid habeantur pro possessis.
2. Custodia quando queratur per solum aspectum.
3. Singit lex circa acquisitionem possessionis que est meri facti. Statutum potest disponere q. possessio licet z dominium videatur continuata in heredem a die mortis testatoris.
5. Missio in possessione ex primo decreto in vna re. an possit alia vendi ex secundo decreto.
§. Si propter naturam non posse reperiri vel non posse possideri. Item ad s. m. decretum potest perveniri licet quis non sit ingressus ex primo. b. d. c. i. l. seq. z l. lex sequens est valde singularis. z forte non habet concordantiam. §. i. Pro de claratione. gl. dicitur hic. q. si bona non sunt possilia ex primo decreto perinde ac si possilia sunt. Querit gl. ad quid habeatur pro possessis. Dicit. gl. q. si aliquid debitorum obtulerit ita possit possideri sine nona iudicis voluntate. sicut poterat tuc. ita dicit glo. Sed hoc. cedebat olim s. m. iura hec. secundum que in omnia bona fiebat missio. vt s. tit. z. puto. q. hodie procedat. quando est facta missio. et non erant tot bona quot ad debitum sufficiebat. Item dicit gl. q. habentur pro possessis. vt sit contractum pretorium pignus in his bonis. que tuc possideri non poterant. Itē dicit nota. gl. hoc dicit in l. j. s. de acquir. pos. v. vtr. vtr. custodia possit acquiri p aspectu. dic vt ibi dixi. Aut potest quis ingredi. tunc non queritur per aspectu. Non est mirum. s. de pign. action. Aut non potest ingredi. tunc per solum aspectum queritur custodia. et pretorium pignus. vt hic. Pro hoc. l. si finita. s. illud. z s. p. s. de dam. inf. Itē perinde habetur ac si bona essent possilia. s. gl. quo ad hoc. vt perinde ex tuc currat biennium alijs creditoribus ac si bona essent possilia. de quo biennio loquit l. si. C. ex licet habeas tres no. leg. in gl. Et quo no. q. lex fingit circa acquisitionem possessionis que est meri facti. z sic facit qd p statutu possit disponi. q. possessio sicut et dominium videatur continuata in heredem a die mortis testatoris. de quo per Inn. extra de cōsu. c. ex literis. Itē perinde habet ac si bona fuerint possilia. dicit. q. quo ad hoc vt tunc currat biennium alijs creditoribus.
§. i. Quidodo quere alias est missio in possessione ex primo decreto in vna re. an possit ex secundo decreto vendi alia res. Jac. Entr. disputavit hanc. q. z determinavit q. sic per istam lege. Ad decre tum de mittendo est illud qd est de ordine vt peruenitur ad venditione. non ipse introitus. vt est casus hic. do. Ray. dicebat ego intelligo hoc quando non poterat bona possideri. alias missio facta in vna re non prodest in alia re. Ego dicebam. quandoq. sit missio ex causa que tantu vnam rem respicit. vt in causa damna. ti. et noxali. z tuc debet precedere missio vt peruenitur ad secundum decretum. vel vt non sit per eum quominus mittatur. Pro hoc. l. prior. s. eius. z l. si finita. s. elegat. z s. illud. querit de c. inf. Quandoq. sit missio ex causa que totu patrimonium respicit vt est in omnibus actionibus personalibus. l. si fideicommissum. s. tractatum. s. de iud. l. ex facto. de here. insti. z l. j. s. si heres. s. ad Tr. tuc missio non requiritur. vt hic. Pro ob. i. dicit. q. hic non poterat bona possideri. q. hic denotat facti accidentiam. q. patet ex eo qd dicit. forte. z hic non ponitur limitatio sed exemplificatio. Pro dicit vera missio fuerit per tantum tempus quo non ingrediendo videatur renuncia beneficio pretoris. vt dicit. s. c. l. p. reo. z in eum. non habetis hic alia.

ADDITIONES.

§. i. Possit possideri. Et ista lege etiā pro singulari no. Bal. in lege ob maritoni. C. ac vro. pro marito. et videtur mihi qd concordat textus in capl. contingit de dolo et contumacia. De intellectu istius c. et istius. s. vide etiam no. Lin. et Jmo. in l. i. s. si in fi. de acquir. pos. vbi cum p singulari etiam allegat Bal. in l. c. v. in pos. leg. vbi ponit de materia huius legis.
§. i. Non potest. Adde que not. Bart. in l. j. in prin. de acquir. pos. c. no. l. ibi dicit.

And. Barb. C. Ego diceba. Et vide Abb. in c. contingit de dolo z contuma. Sed Jmo. in d. l. si finita. s. Julianus. s. de da. inf. tenet contra Bar. hic. pter q. in duob. casib. de quibus ibi p. cū. Adde Pal. in l. fi. C. co. rit. z quod not. Pal. in l. ord. i. ver. z nota. q. pign. de execu. rei iudi. s. ed. an res pro re possit per iudicem dari in solutu. vide. Pal. in l. j. C. de re. permu. do. An. in c. contingit. de do. z contu. tenet opin. Bart.

LEX XIII.

Curator datus bonis an possit exercere actiones.

¶ Reditor. Anero. p. vtrum curator datus bonis possit actionem exercere hic in gl. est dubiu. Nam hoc videtur permittere in actionibus tempore perituri. Alij dicunt. q. in omnibus possunt exercere. Et hanc opi. videtur tenere glo. in verb. debet. que incipit. vel idem. quare dicit. Quandoq. constituitur curator bonis defuncti. tunc potest exercere actiones perituras. z non perituras. l. si diu. z l. seq. s. tit. z l. si seruis. s. cod. z de cura. bo. dan. l. h. Quandoq. datur curator bonis absentis. z tunc quidem queris. vtr. actio possit exerceri passim. Dico q. sic. quia potest conveniri sine sint tempore perituri. sive non. l. p. reo. z s. bis verbis. s. co. titu. Si vero queris actiue. tunc tantummodo potest exercere actiones tempore perituras vt hic. alias autem non. Hoc videtur contra l. p. reo. z s. bis verbis. s. p. reo. z s. adeo. modici v. detur facere ad hoc. nisi ex causa magna. l. Fulcinius. s. adeo. autem. in fi. s. titu. i.

ADDITIONES.

§. i. Curator datus bonis. Et de hoc. l. j. in vlt. col. C. de carbo. edi. vt ibi. Adde tu. l. lex. in consili. in j. vol. z etiam q. talis curator poterit intentare actiones. sciam tempore non perituras pro satisfaciendo creditoribus.
§. i. Curator datus bonis. Et de hoc. l. j. in vlt. col. C. de carbo. edi. vt ibi. Adde tu. l. lex. in consili. in j. vol. z etiam q. talis curator poterit intentare actiones. sciam tempore non perituras pro satisfaciendo creditoribus.

LEX V.

Curator datus bonis. z creditor inmissus debet facere inventarium.
Notarius qui tenet registrum. quando creditores mittuntur in possessionem bonorum. potest cogi hoc cedere creditibus.
Admissio instrumentum dicenti notarius tenetur. q. potest cogi reficere. si iurat se calumnie causa non petere. z quod primum perdidit.

¶ Cum plures.

¶ Cum plures. An reditor missus in possessione permittit facere inventarium. z eis datur copia instrumentorum vt eorum summam prescribant. vel ex causa tota exemptent. z et qui semel exemplavit. non permittitur iterum exemplare. nisi iuret se primum non habere. h. d. Pro q. creditores missi in possessionem. Itē curator datus bonis debet facere inventarium. Et de bitis. de cur. bo. dan. l. j. s. q. Secundo nota. q. si creditores mittuntur in possessionem. tunc notarij qui habent registrum debitorum. possunt cogi etiā hoc cedere creditibus. Causa est hic. z tene menti. Alterius not. dixi. q. debet fieri copia creditibus sed an totius copiosis instrumentis. et non. nisi de eo q. potest pertinere. Ego vidi s. mel. de facto indicatum hoc. z bene. q. causus est hic. Facit. largitarius. s. j. de eden. Alterius no. in h. huius legis. q. quando quis perdit etiam instrumentum publicu sibi redditum a notario. q. notarius non debet cogi reficere. nisi iuret calumnie causa non petere. z q. primum instrumentum perdidit. vt hic. Pro hoc facit q. no. in Spe. de instr. edi. s. post. ver. pone ergo. z ver. vbi autem instrumentum. Sed q. fiat copia. ex simpliciter iuramento non sit verbis tantum vt hic. sed p. bando causam. aliter poterit fieri copia. quoties opus fuerit. l. veluti. s. j. s. de eddo. que hic allegatur pro contrar. osed. dicit q. ibi ex nova causa sit sepis copia. que causa aliter probabitur. quam per iuramentum.

ADDITIONES.

¶ Cum plures. Nam l. allegat not. Angel. l. h. s. pen. ff. si quis cau.
Secundo no. Et de Bar. in l. si quis ex argentijs. s. pertinere. supra de eden. z Bar. in l. controuersia. in fi. s. de transac. z in l. aristo. s. de iure deliberandi.
Alterius not. Adde de Angel. in l. veluti. in fi. ff. de eden. zc. And. Barba. C. Sed q. fiat. Et de quod no. in l. fideicommissa. s. si quis decem. de leg. in. z in l. veluti. z Ang. in l. si finita. in prin. cip. de dam. infec. z Specu. in ritu. de pign. z Joan. in rub. de ar. bi. in l. admonendi. de iur. iurando.

De priuilegijs creditorum. Titulus vij. l. ex primo

LEX I.

Emphiteusi finita per tertiam generationem cognati, qui sunt in quarto gradu, debent preferri extraneis, si p̄clatus nō facit cognati possunt appellare.

Cum bona. Pluribus volentibus emere p̄ferat ille, qui est creditor, cognatus, debitoris. Itē creditor tantum p̄ferat cognato: unde inter plures creditores tantū ille p̄feratur, qui est creditor maioris summe hoc dicitur secundū Jac. de Bre. licet glo. aliter intelligat. Itē debet siue sit extraneus siue cognatus, d̄n. Oppono qd̄ creditor non admittatur ad emptionem, nisi emptore non inuento. l. q. c. si in cau. iudic. Huius timore varia tur hec lectura huius legis intelligo hanc legem dixit Roge- rino alio emptore non inuento. Ande creditorum alij volunt sibi adijci, et alij sibi, et sic illa lex concordat. Et intellige qd̄ sunt pares in cumulo debiti, et in dignitate, et tūc p̄cedit ordo huius legis. Hāc lecturā tenebat Ray. Sed veritas est, qd̄ illa lect. nō est vera qd̄ hec loquitur et de cognato qd̄ nō est creditor, unde et adijci nō pot. p̄terea est qd̄ casus l. p. debitor. s. de bo. aut. iudi. pol. ubi ereditores p̄ rata d̄ijciunt. Ad idē facit l. in. qui bo. ced. pos. Alij ergo legunt, qd̄ quidam volunt vendere quidem, non, et erāt pares in cumulo debiti, et in numero personarū, sed illa non est bona lect. qd̄ tunc illa est humanior sententia que vult nō vē- di, unde illa debet amplecti. l. vti. c. qui bo. cede. poss. Sed illi qui volunt hanc lecturā sustinere dicant qd̄ ibi in c. sione admi- ttranda, vel nō: sed bic in venditione. Sed certe ista lect. nō est bo- na: qd̄ loquitur bic in cognato qui non est creditor. Sed legendo hoc modo, non p̄cederet. Sed alij qui volunt sustinere hanc lec- tionem, qd̄ humanior est sententia qd̄ bona vendatur quia erat de- bitū vsurarium. Sed non placet eadem ratione, quia etiam bic loquitur in non creditore. Quare dicit secundum Jac. de Bre. qd̄ bic loquitur in pluribus volentibus emere, qui equalē pretiū of- ferbant, unde creditor et cognatus p̄feratur creditori tantū Itē creditor tantum p̄feratur cognato tantum, nec obli. l. q. c. si in cau. iudic. qd̄ sibi subaudi, maxime. Et sic qd̄ creditor admittitur vti quilibet extraneus et p̄feratur creditori, quia iudex admittit do ipsam statim facit executionē unde facta executione tollitur circūitus. Itē no. qd̄ quādo res debet reddi in causam emphy- teuticā, qd̄ est finita emphyteus vsq; ad tertiam generationē, et veniūt extranei et veniunt cognati qui sunt in quarto gradu, p̄ferunt cognati, vti bic et videbitis in l. q. s. permittitur. j. de aqua quoti. et c. l. Et dico qd̄ si p̄clatus hoc nō faciunt, p̄t appel- lari ab eis ad superiōrē fm iura canonica, fm que ab interlocu- toria potest appellari. l. j. s. permittitur. de aqua quoti. et c. l.

ADDITIONES.

- 1. And. Barb. Cum bona. Et vide quod pulchre dixit Bar. per istum tex. in conti. c. xv. quando alienatur res hereditarie, quis p̄feratur, et quid si venduntur minus quam valeant.
- 2. Alex. C. p̄feratur. Concordat, cum ista l. tex. in l. Imperator, fm secundum lectu. ff. de pact.
- 3. C. bic loquit. Si plures creditores sunt qd̄ bona debitoris emere volūt p̄feruntur cognati creditores, alijs creditoribus. Ad de. l. y. et Bal. vbi idē tenent in l. Imperator. s. de pac. Sed po- ne qd̄ creditores extranei volūt accipere rē pro maiori pretio, qd̄ valeat res, cognatus vero pro pretio solum qd̄ valet, quis p̄fe- ratur: vide Bal. l. q. in vlt. q. in fin. C. de rescin. vendi. Item ar- gumento huius tex. dicit Bal. in l. q. s. de com. re. ali. qd̄ sicut vs- dens rē quam mecum habet cōmunem, debet me prius require- re. Et ista no. ad limitationem l.oubium. C. de contraben. emp. 2. dde de hoc vti. videndum. Bal. conti. c. cclxxij. lib. iij.
- 4. Roma. C. Item not. p̄do maioris huius decisionis declaratio- ne, vide Roma. in l. pretio. s. fin. s. de ope. non. num. z in rub. s. de arbi. quam refert et sequitur. Jas. in l. p̄tens. C. de pac. et ali- qd̄ per Bar. cōsi. xvij. Bar. xxij. ij. vol. i. C. p̄. p̄. p̄. Vide que scripsi ad Bar. in d. l. j. s. permittitur.

LEX II.

Cestrum. Funeraria actio est privilegiata siue fuerit funerat' defunctus siue alius cuius onus funerandi ad eum spectabat.

- 1. Sponsa est privilegiata et habet tacitam hypothecam. nu. 6.
- 2. Pater si dotavit filiam nupturam et bona non sunt sufficiētia, alijs legatis talis dos deducitur, vti est alienum.
- 3. Dotis causa res subiecte restitutioni possunt alienari.
- 4. Pater dotat filiam eius testamento de bonis subiectis restitu- tionem.
- 5. Privilegium psonale quod datur in actione de dote, datur ipsi mulieri.

Si sponsa. No. qd̄ sponsa est privilegiata. Itē not. anoneim que est in p̄do. l. interest. et que

facit ad questionem. Si pater dotavit filiam nupturam, et bona non sunt sufficiētia alijs legatis, qd̄ dos nō debet deduci vti alienū, vti possit nubere, quia hoc est onus patris, l. qui liberos, de rit. nupt. Item facit ad illud qd̄ quod vos habetis in aut. res, que. C. commu. deleg. l. a filia. in p̄zin. et l. mulier. s. cum propo- neretur, ad treb. qd̄ res subiacentes restitutioni possunt pro do- te alienari. C. t. Adhodo quero. an pater qui in vita non dotavit filiam, possit dotare in testamento filiam ex rebus subiacentib' restitutioni. Ego in d. s. cum proponeretur, tenui qd̄ sic per hāc legem. C. t. Itē no. qd̄ privilegium personale qd̄ datur in actione pro dote, dāt ipsi mulieri, vti bic, l. dabimus, et ideo s. sol. ma. l. j. exponunt quidam, dotis causa, id est, mulier in actione pro do- te, per hanc legem. Sed hoc est verum in privilegio personali, et istud datur mulieri vti bic, alias secus, vti ibi plene dixi. C. Al- terius glo. querit vtrum sponsa sit privilegiata, et habeat ta- citam hypothecam, et privilegiata tenet: qd̄ sic. Et idē tenet l. y. C. qui potio. in pig. hab. l. assiduis. in vij. q. glo. not. s. de iur. do- l. si sponsa. Et vide quod not. in l. si cum dotem. s. fin. s. sol. mat. Contrarium qd̄ non habeat tacitam hypothecam, not. C. qui po- in pig. hab. l. eos. et idē tenet d̄n. et Jaco. de arc. et omnes.

ADDITIONES.

- 1. C. pro concord. adverte, qd̄ opin. communis est, quam sequitur Bar. qd̄ sponsa in bonis sponi habeat tacitam hypothecam, in l. si cum dotem. s. ff. sol. ma. cōtrarius allegatur in hoc s. si spō- sa. Tu dic. Bart. vbi que arguit ad partes, nec firmare videtur pedem, vel meli' vti ipse sentit in l. si. C. qui pot. in pig. hab. Et illam dicit esse veritatem, quia habet privilegium a tempore do- tis promissae, et si est promissa tempore desponsationis, vti cōmu- niter fit, procedat prima opi. affirmativa. Aut enim est promissa, quasi tunc impossibile sit verificari hypothecam, et procedat opi. secundum mentem expressam Bart. in d. l. fin.
- 2. Alex. C. Sponsa. Et adde qd̄ pro debito patris, non potest fieri missio in dotem datam filie a patre, l. rem quam. et ibi Bal. vers. vltimo, per istam legem. C. de iur. dot.
- 3. C. Dos hinc. Non tamen est es alienum, quo ad fiscum, l. pen. C. de p̄zi. n. nec quo ad debitores. l. si. s. j. que in frau. cre. et hinc bonis publicatis tenetur dotare filiam, fm Bal. in l. si. C. de do- promiss. et not. hunc text. qd̄ etiam actio de dote, est privilegiata, licet matrimonium fuerit nullum. Idem tenet glo. et ibi Bal. in l. si. et in l. j. C. de condi. ob cau. qd̄ facit ad statutam, vti ibi.
- 4. And. Barba. C. Alterius. Sed quod habeat, facit text. in l. lex Julia. s. de fundo. do. Secundo facit, quia in dubio capitur via que fauet dōti in l. in ambiguis. s. de in. dot. et sic ista opi. videf melior. Et ita tenet do. Joan. in c. ex literis, de pig.
- 5. Alex. C. Privilegiata. Bar. videtur tenere glo. in d. l. si cum do- tem. et in d. l. si. C. qui potio. in pig. hab. et adde quod not. in s. fue- rat. Instit. de actio. in ver. quero vtrum sponsa per verba de fu- turo habeat tacitam, et c. Ad de Bart. post gloss. in l. privilegia- ta. cod. Ro. in l. j. ff. solu. ma. tenet qd̄ p̄ter privilegium persona- litum actionum, et alienationis fundi. l. lex Julia. ff. de fund. do. non habeat alia privilegia, per d. l. assiduis. ibi quis enim non misereatur. C. qui pot. in pig. hab.

LEX III.

Abimus qd̄. Si quis cum tutor. Quero vtrum in actione pro tutele quis habeat tacitam hypothecam: Dicit gl. qd̄ sic, idem no. C. de adm. tuto. l. pro officio. Contrarium nota. C. qui pot. in pig. hab. l. eos, quod not. t. Item no. p̄ bic, qd̄ pupillus habet privilegium, sed non successor. Sed an tranlit ad suos: Hlos. dicit qd̄ sic. hoc est falsum, et contra l. p̄. si puella. s. de rit. nup. et per Ja. de arc. in d. lex pluribus, alleg. in gloss.

ADDITIONES.

- 1. Alex. C. Quis habeat. Facit quod notat Bartol. de actore, in l. actore, circa medium. j. rem rat. hab.
- 2. C. Item not. Ad de Bartol. in l. quia tale. s. soluto matrimonio.

LEX V.

In ventri. Quero, quid si partus nascatur, si habet locum privilegium, et tacita hypotheca. Ita- tio, quia datio huius curatois tenuit.

- 1. Concessum ex duplici causa finali, vna cessante, alia remanet.
- 2. Vendicat quis rem, quam possidet civiliter et naturaliter, respec- tu detentationis que est apud alium.
- 3. In bonis. Dicitur hic, qd̄ ille, qui deponit post pri- vilegium, admittit, et contra mo admittitur ante privilegium. l. si hominem. s. quoties, supra. de posi. Sol. vti in gl. Item oppo. Dicitur hic, qd̄ accipiendo vsuras re- p̄tima ar. f. per ff. nouo.

nunciat privilegio. cōtra l. qui nominib' §. i. de adm. tu. Sol. ibi datur privilegium ex duplici causa finali. qz est de potitarius & pupillas. Unde licet vna causa esset: qz accepit vsuras, remane' in alia causa pzius. gñ. Et lic no. q' vbi aliquid conceditur ex duplici causa finali, cessante vna remanet alia. vt hic. & Insti. de nupt. §. admittatis. & l. liberosum. §. i. s. d. his qui no. infra. ple. ne scribo in l. ita stipulatus. j. de verb. obli. Alterius nota d' q' rem quā quis possidet ciuilitur & naturaliter. ipse potest vendicare ratione detentationis que est apud aliam. vt hic no. Ai. de gl. in verba de potitarius. que incipit. id est. deponētib'. ibi. arg. contra. Insti. Sol. vt in qualibet earum.

ADDITIONES.

- a **P. Pau. P.** In bonis. Vide do. Zas. in l. lecta. ff. cer. pet. Frank. ut. consil. liti.
- b **Alex. C.** Privilegium. Istū §. no. extendit Bal. in l. quāns. in prin. C. si cer. pet. vide Bal. in l. incendium. co. tit. & in l. eū qui. C. de actio. & obligatio. & in l. si. in fine. C. commo. & q' no. Bar. in l. si. cum dotem. §. ff. sol. mat. & Bald. om. nino in l. p. debito. C. de bo. ant. in. post. & in l. si. in h. C. de positi.
- c **Item oppo.** Ad do. l. §. cum ibi nota. C. de iure do. imp. & no. in d. §. quoties.
- d **Alterius no.** Vide in l. officium. de rei vendic.
- e **Allocutus ad aurem** alicuius qui statim commisit homicidium. & homicidium probetur per famā. an presumetur factum consilio alloquentis. **H**atuo accipiens pecuniam. pro se presumitur accipere nō. p. extraneis. nume. 2.

§. Forum.

Istum §. debes intelligere. qñ cōstat. q' pecunia mea peruenit ad creditozē pzinum. sed dubitatur an interuenit pactū. vt ad illū perueniat. vel non. certe ex breuitate tēporis presumitur id actū. vt hic. in fi. ibi. si modo nō poss. &c. Et gl. hoc no. hic in var. benigne. que inci. q' inferiori. ibi. vel cū hoc. quod not. ad q. & Quidā accebat' de consilio pzeffito ad homicidiū & de homicidio pbat' p famam. **I**te probatur q' ille fuit locus homicide. & ille statim iuit. & occidit. sed nesciebatur qd dixerit ei. & certe ex breuitate spatij presumitur consilium dedisse ei. per hanc gl. hoc etiam facit ad id quod no. doc. C. de bon. dam. l. si quis postbac. & dicit s. d. don. l. post. §. tum. q' si aliquis donat omnia bona sua. & incontinenti sequitur homicidium. ex breuitate temporis frans presumitur **I**tem aduerte. omnia ista videntur vera quando pecunia vltimi peruenit ad pzinem creditozem. sed dubitat an fuerit data eo animo. vt pueniret ad pzinū creditozem. Sed pone. q' mutuaui pecuniam meo debito. & debito soluit pzinū creditozi. an presumitur soluisse de pecunia quam sibi mutuaui. vel aliunde & onstent dicere. quando quis accepit pecuniam mutuaui. & facit aliquā expensam in sui vel suozum vtilitatem. presumitur esse de mutua pecunia. scilicet si fecit expensam in vtilitatem extraneozum. tunc enim non presumitur accipere pecuniam mutuaui pro extraneis. & pro hoc est casus in l. vlti. C. de pig.

ADDITIONES.

- a **Doma. C.** Accusabatur. Ad hec vide que ponit do. Alex. in l. si cū dotem. §. si mulier. in vñ. notabili. §. sol. matr. Et vide no. p. Bal. in l. j. C. de edi. actio. & Alex. consil. xv. col. j. vol. iij. & Sely. i. c. adierte. de pzeffumptio. & Ro. consil. xci. & Anan. xxiij. & Alex. xliij. vol. j. addi. ad Danoz. in c. sin autem. in additione incip. pbat'ur ex pzeffura. in ver. adde hic ad Alode. de rescriptis. Et istud dicit' Bar. tenet etiam hic Ang. & Sely. in c. i. de off. dele. & in c. sicut dignum. de homici. Sed tu vide Bal. declarāte consil. xlx. alias cdx. xij. similiter non habeat locum dictum Barto. quando inter offendentem. & offensum erant inimicitie. & inter offensum. & lo. quēntē nulle. quod consil. ma. ex his que ponit Zas. in l. j. C. de ser. fugi. & Alex. consil. xv. in fi. vol. iij. & re. c. vol. iij. & consil. xv. in fi. & vide Alex. consil. xv. in fi. vol. iij. & re. c. vol. iij. & consil. xv. in fi. ad h. eo. vol. i. & xxiij. in fi. vol. i. & re. c. vol. i. & consil. xv. in fi.
- b **And. Barba. C.** Ite probatur. Et vide Bal. in l. j. C. de ser. fur. Innoc. in c. ad audientiam. extra de homi. quod intellige verū. quādo pzeffert' inimicitie capitales. alias secus. Vide Bal. in l. si quis mihi. §. sed quid si. d. acqui. here. & vide Bal. in c. cū contingit. de dolo & contu.
- c **Alex. C.** Ite locutus homicide. Vide Bal. in l. j. C. de seruis fugitiuis. & quod no. Bar. in l. si quis mihi bona. de acqui. her. in fine. & idem Bar. in l. nō solum. j. de iur. pulebre Bar. in l. mul. tum. C. si quis alt. vel sibi. Adde tu & vide etiā per Aret. in c. ter. tio loco. col. fi. de probationibus.
- d **Laud. de Seyfel. C.** Docet' facit. Ad idē bonus text. in cap. per inquisitionem. de electio. quem ibi pōderat Bal. & in simili text. in cap. officio. ver. si. nos autem. eod. titu.
- e **Alex. C.** An presumitur. Vide quod no. Bal. in aut. hoc ins. pzeff. rectum. C. de sacrosan. eccl. & Bar. in l. si. §. si pzeffat'. C. d. iur.

de liber. & Bald. in l. in restituendā. s. de peti. here. & quod not. Bar. in l. nam & si fur. si certum petatur.

LEX IX.

Alterius nota d' hic ponit vnum edictum quod non habet expotionē. ibi contractū erit. ab eo comparando vel ei mutando. Jaco. de Aretia. Ibi. eo nomine det. vt isto casu cum alio mino. rem potuionem recipiat. Jaco. de Aretia. & pp. dicitur hic q' contractum erat sciēte cod. contra imo. etiam ignorante. vt l. qui autem. §. simili modo. j. que in fran. credi. Dicit glo. intellige. q' hic ille qui contraxit cōtraxit ex tit. oncro. non luci anno. pro. p. ter hoc Jaco. de Aretia. dedit additionem. ab eo cōparado vel. ei. mutando. Vel aliter possumus dicere. & satis bene hic loquitur. quia per edictum pzetoris iste contrahens sciens nō audietur ipso iure. vel ope exceptionis. sed in contrarijs ad hoc vt nō audiat. requiritur q' reuocatozā pzinū intēntare dato libello. vt s. item si quis in fraude & c. edictum. Insti. de actio. & dicit' cit. hic. nec actio eo nomine detur. contra imollet' de feriore conditionem pzinū creditozis facere. l. j. §. j. tit. j. Sol. licet conditionem pzinū creditozū facere deteriorē sine fraude. sed hic adijctur secundus creditozum fraude.

LEX XI.

Venduntur res que sunt tempore periture & pretium in sequestro ponitur.

Smagistratus. No. ex. ibi arbitriū dare. sic no. qd ea que sequestro ponitur vt dicit in l. inter esse. s. de ach. posse. & probatur hic. & l. vlti. j. de requi. rei. & l. litibus. C. de agrico. & censu. l. is cui §. qui legatorum. s. vt in poss. leg.

LEX XII.

- 1 **Essentia sui heredis.** operatur confirmationem tabularum pupillarum.
- 2 **Substitutus seu heres minoris** licet possit petere restitutionē in integrum sicut minor. non tamen. petit in contractu. qui per eum appobatur.
- 3 **Substitutio pupillo** quando tenetur creditoribus.

Alter famulus. Si pupus ab heredi rate p' nase abstinet ipso iure. vel per restitutionē patris nō tenetur ipse. nec tibi pupillariter substitutus propter bona postea que sita hereditate vero adita & recita. vterq' cum effectu tenetur creditozib'. b. d. Et diuidit in tres partes. Primo loquitur qñ fili' a paterna hereditate se abstinit. Sed cundo qñ hereditatē paternā se immiscuit. & eam retinuit. Tertio re dicit ad pzinum casum qñ filius pupillus ab hereditate. paterna se abstinit ipso iure. vel p' restitutionē. Secunda ibi. at eum substitutus. Tertia ibi qñ substitutus. Vel possumus dicere q' secunda incipit ibi. idem & in substituto. Si habetis literā negatiuā tibi tum ex bonis. prima ratio. quare si substitutus non teneatur. Item ibi & cum creditoz. scilicet tō ibi eozūq' tertia rō ibi. me illud monet. Rō. pro creditozibus. §. substituti tō ibi est testamentū patris. & filij. hic vna hereditas esse videt' vt. v. et. at eū substitutus. sed certe tibi nullo mō abstinit. s. Jaco. de Aretia. Dicitur hic q' pupill' ab hereditate paterna se abstinit. Contra pupillaris substitutio non pot' valere. si ex testā paterno nō adeat hereditas. l. §. adeo. s. de vul. & pup. l. hui' timore sunt i gl. tres sol. vna q' hic habuit coheredē. cui' aditio est testame. tum cōfirmatū. & ista gl. ista vera in se. si hoc nō est verū hic. q' si haberet coheredē. tūc pupillo abstinate. accresceret portio pupilli coheredi. idēo nō heret' veditio bono. & defuncti tāq' vacantium. §. ageret' & heredē. eius bona venderent. & ita sol. q' hic pupillos admit. & p' restitutionē se abstinit. ista abstentio nō rō p' tabulas pupillares tā cōfirmatū. Et est vera i se. l. i. pupillus alias incip. Julianus s. m. vñ. l. c. & verā s. de acq. here. & l. si filius q' patri. de vul. & pup. s. eod. vñ. l. c. & l. i. i. h. §. q' papi nianus. s. de mino. & est satis bona. Tertia sol. est ista verior. q' hic nō im miscuit se. & h' abstineat se. & remanet heres de iure ci uili. & ex ista sui heredis cōfirmat. tabulas pupillares. l. i. fili' q' patri. s. de vul. & pu. & no. C. de iur. deli. l. quidā eulogio in fi. gl. magn. Et sic ex ista gl. no. q' existētia sui heredis operat' cōfirmationē tabularū pupillarū. Ite dicitur hic. q' substitutus nō tenet. sicut non tenet pupillus. s. eod. vñ. l. c. sed in alia dicitur. q' in substituto non est idem qd in pupillo. secundū aliam literā. Unde op. de diuersitate literarū. Sol. si habetis. nō est. dicitis. qd ibi mutat casum. & loquitur q' pupillus admit. & se non absti nit. & tunc substitutus tenet' credit. & non. Sed tunc opp. quod etiā si pupillus admit. & se nō abstinit. substitutus nō tenet' q' pupill' si viter. possit petere restitutionē. ergo substitutus etus. l. nō solū. b. s. de in. inter. rest. Dicit gl. & q' illud qd d' q' substitutus

Titulus seu heres potest petere restitutionem sicut minor est ve-
rum, nisi in eo actu, qui per eum approbatur et confirmatur, sed hic
ad eundem pupillarem hereditatem, in qua invenit paternam here-
ditatem, ipsa in paternam hereditatem agnoscere videtur. Et est
optima solutio, non declaratione ad l. non solum. Alii dicunt quod hic sub-
stitutus erat heres necessarius. Ista est divinitio, non est vera. Item
est alia opinio. Alio, prout hic est litera negativa, servandum non est
ad id, quod minor ipso iure poterat abstinere, sed substitutus eius non
potest, nisi impetrata restitutione. Ista opinio. Alio, non est vera; quod per
hoc non respondet questioni, propositae. Quia questio est an in substitutu
sit danda actio cum effectu, sed hic non respondetur an sit dan-
da actio, sed dicitur quod minor potest abstinere ipso iure, substitutus per
restitutionem. Et si substitutus abstinere per restitutionem non daret
actio cum effectu, gl. in l. non solum. Alii dicunt vide in gl. in corum lec.
est super in l. in pupillus, alias incipit, Julianus. Sed ac. her. qua
re tene prima solutio, q. d. d. hoc prout habes litera negativa.
Opp. de l. in quibus huiusmodi, si filius s. de ac. her. Sol. ubi institutus
non adiit, nec ibi dicitur, quod nepos fuerit substitutus. Item op. et p. h. ac.
lect. videtur, quod superstat ver. quod si substitutus, quod dicitur quod dicit
in prin. gl. Dicit, ego fateor, et ideo ille finis, et ista tertia pars de
bet iungi cum sine prime partis. Sed possumus aliter dicere, et sic
habebimus quatuor casus. Quandoque adiit pupillus et retinuit,
tunc sine dubio substitutus tenetur creditoribus omnibus, et hic,
in ver. ac. cu. substitutus. Quandoque pupillus nullo modo adiit, sed
se abstinuit expressse, tunc substitutus non tenetur creditoribus, et
in prin. s. alia solutio. Quandoque pupillus nec adiit, nec se abstinuit
et tunc isto casu loquitur ultima pars istius legis, quo casu dicit, quod
substitutus potest hereditate paterna adire, licet non sit agnita per pu-
pilli tantquam heres pupilli, ad quem hereditas patris non agnita
transmittitur: si illam adiicit, tenetur creditoribus paternis
alias non. Probatur in d. l. si quis filiam suam, s. si filius, de acq.
her. Et hoc vult dicere iste text. in ver. quod si substitutus.

ADDITIONES.

- a And. Bar. Sed tunc, Et non, quod si institutus est suus, et eide pupilla-
ri substitutus est alius, quod substitutus poterit acceptare pupillarem,
et petere restituere in inter, aduersus paternam. Ita tenet Bar. in l. si
ff. de ac. her. per l. non solum, s. ad in. resti. hic aut tenet pro ideo no-
tanda est gl. her. ad singulari limitatione l. non solum, hic allegata, quod
pcedit in successione ab intestato pupillo facta, non aut ex substituti-
tione pupillari. Vide gl. circa medium ibi, vel tu dicas melius?
- b Ale. C. l. non solum. Contrarium videtur tenere Bar. in l. sed si plures, s.
filio, s. vel. et pu. l. si s. de ac. her. ff. de ac. her. Ru. Ado circa ista 2
trarietate, que no. in d. s. filio, s. l. ex alle. And. Bar. C. de spol.
sum. Et no. in quantu Alio sentit, quod potest substitutus, quod pupillus
se commisit sine tuto re, habes casum mirabile, quod si immittit non
teneat ipso iure. Quam ad obligandum pupillum, tenet quantum ad
obligandum substitutum licet ipse substitutus petat restituere in inte-
gram. C. de Pau. ff. de Fel. in c. quanto, re. de iudic.

LEX XIII.

- Capellam si aliquis facit fieri, et inde vendantur eius bo-
na propter debita, capella non venditur.
- A**fidius. No. quod iste statue non trahitur cum y-
nuitate. Quero, alius fecit he-
reditatem capella in loco fratru minoru, vel p. dicatoru, post
modu bona ei venduntur pro debita, an in venditione bo-
norum veniat capella illa: Et hic est casus, quod non: quia aut efficitur sa-
era, et non venit: aut non, tunc quod est facta in honore illius, non venit
in venditione. Contra hoc op. de l. in modicis, s. de contrab. empt.
l. quedam, s. de ac. rer. domin. volut. Ibi erat aliquid sacru, in quo
erat aliquid teporale, ut in patronatu, quod in transitu cum ynuer-
sitate, ut ibi dicam: sed hic non erat in temporale, sed erat qui-
dam honor tantu, non aliquod ius, sed in sepulchris est ius infe-
rendi mortuum, et ideo esset aliud, ut dicam in d. l. quedam.

ADDITIONES.

- a Alex. C. de fidius. No. cautelam ad fraudandos creditores, fa-
cit id quod not. Bar. in l. si mercedem, s. de ac. emp.

LEX XIII.

- O**peratores. Non debet a principe
impetrari, quod de iure co-
munitur. C. de thesan. l. lib. x. et j. ad municip. l. j. Que-
ro an ista venditio sit ipso iure nulla, vel per restitutionem re-
scindatur: In glo. sunt opiniones de hoc, utrum venditio sit
ipso iure nulla, vel non. Dixi s. ex quib. causis in possess. eatur l.
Sulcius, s. si quis bona possederit, verlic. quero vtrum talis

Quia aut sit venditio ex actione personali, et tunc non valet vendi-
tio ut hic, et d. s. si bona possederit, et ut sit ex actione que tra-
hit origine ex venditione rei, et vide per restitutionem rescindatur.

ADDITIONES.

- a Alex. C. Imperatores. Vide Bar. et doct. in Lignozare. C. de re-
sti. mili. et hic est quedam glo. de qua per Angelan repe. l. scien-
dam, j. de verbo, obli. Ad quam vide Bal. in auth. qui, de bo.
aut. aud. poss. in gl. in verb. et frustra.

LEX XV.

- 1 L. in omnibus an in contractibus stricti iuris habeat locu:
et quid vertatur in cause cognitione ad cauendum.
- C**reditores. Satisdare ca cognitione, et
extra non satisfactio pcedit ad missionem et venditionem, hoc
est, hec lex nota. Sed ista lex est gl. in omnibus, s. de
iudic. ubi dicitur, quod in omnibus bone fidei iudicij est cauendum. Que-
ro, an cum fideiussore, vel sine. Magna dicitur sine fideiussore, et
iurisconsultus dicitur, quod cum fideiussore, facit l. vniuersa, C. de pe-
rimper. offe. et vide, quod notatur j. que in fraud. credito. l. aut
petor, s. si cum in diem. Secundo quero, ubi loquitur in beneficiis,
quod in stricti iuris. Et ubi dicitur, ubi dicitur non habet locu,
sed hec lex dicitur in. Item dicitur in d. l. in omnibus, causa cognita q.
ro, quod veritas in causa cogitione. Iurisconsultus declarat hic,
Nam in ipso principio debitoru cu quo qd contraxit istud est ad-
uertendum in cause cogitione. Ita prius est videndum, an aliquid
de novo accidit in eis, propter quod habeat suspectus, alia si nihil
noui obuenit, tunc imputet ibi, quia principio dicitur approbatur, et
hic, ubi, cetera si probetur. Item in l. si a quo, in fine, s. in pos-
sesso, lega. et habuisti s. de damno infecto l. qui dona, s. de illo
Item non cauente sit missio in possessionem, an ex illa missione pos-
sit perueniri ad secundum decretum: Et in l. in limita, s. Julianus
super de damno infecto, dicit quod non. Alio dicitur, quod hic, et
ita nota in l. si cui in prin. s. in posse, lega. pro ista ultima est
casus hic in ver. cu. q. si quali suspectus.

ADDITIONES.

- a Andr. Bar. Secundo quero, Quid autem si contraxit cum pere-
grino, Baldus in rubric. C. de reuoc. bis que in fraud. credito. re-
fert Bar. dixisse non posse peti cautionem, quia imputet liba: ple aut
tenet, et vide Ludo. Ro. in l. si sol. mar. Alex. C. de reuoc. ad
de textu et ibi Bartolin in credito ubi supra titulo primo, et no-
tat hic textus in fin. quod ratione paupertatis hereditas credito-
res, facit interdicti alienatione here. et in hoc est singulari, secundu
Romanu in l. si cui bonis, s. de verbo, obli. circa fine, ubi
allegat legem ista a quo, ut in po. le. vide que dixi post Bart. ibi.
- c Sic missio, per Bar. in d. s. Julianus.

LEX XVI.

- 1 Creditores eiusdem tituli, an semper concurrunt.
Do. habet privilegium in personalibus.
- 2 Creditores diuersorum titularum, concurrunt.
- P**rivilegia. Opp. C. de privileg. fisci, l. seba-
stiano, ubi loquitur in privile-
gio realibus: hic in personalibus, hoc est glo. j. parna.
Et per ista solutione apparet responsum ad l. si fun-
dum, C. qui pot. pig. hab. et ad leg. rescriptu, de pactis, et leos.
C. qui pot. in pig. hab. Ita eis loquitur in privilegijs realibus, vel
quod unus dicitur privilegium reale, alius personale. Quero, que sint
iste cause privilegia: dicitur in l. secunda, ubi ad l. aut petor, su-
pra eodem. Alterius quero, an hoc sit verum, quod sunt eiusdem
tituli, semper concurrunt: Dicit glo. q. hic, et alii in duabus docti-
bus, l. si iudis, s. exceptis, C. qui pot. pig. hab. Sed aduerte
gl. dicit hic, etiam si personale tantu privilegium pretendat, ideo
dicitur, quia dos habet etiam tacitam hypothecam, et quod habeat dos
privilegium in personalibus, exprimitur melius, et alibi in auth. ut
exac. instan. dot. s. si enim. Quero, quid si sint diuersorum titu-
lorum: Dicit glo. q. concurrunt. Vide glossam in verbo, ex causa
ibi quod dicitur quando sunt et privilegium exemplum glossam non est bo-
num, quia conditio competens pro dote, habeat tacitam hypothe-
cam, ut notatur supra eodem, lege in fine, et l. si iudis, C. qui po-
tio, in pigno, habet, ubi dicitur, quod vrebatur tantum privilegio
personali, ut supra dixi. Item secundum exemplum non est bo-
num, quia tutela habet tacitam hypothecam. Et respodetur
hoc exemplum per glossam in lege prima, C. de prin. do. nisi di-
cas quod hypotheca non faciebant mentionem, et quare pone ex-
emplum per leg. in negotium, et l. si ventri, s. in bonis, supra eo-
dem titulo. Unde, quia paria privilegia sunt, licet sint diuersi
tituli, tamen concurrunt, et hoc verum, nisi unus sit magnus pri-
legiatus altero, quod est in quatuor casibus hic not. vide gloss.

vt s. tit. i. l. in possessione. s. h. r. s. ex qui. cau. ma. lab hostibus p. in. secundum Jac. de Bre.

ADDITIO.

Alex. C. luis. In causa isto datur curator bonis, vt not. Bar. in Lignozare.

De separationibus Tit. viij.

LEX I.

Sciendum. Nota testum tibi, nam licet alicui ad sciendum, ad sciendum, etc.

1 Quinquennium dicitur multum tempus.

2 Errans in iure non restituitur, nisi ex iustissima causa.

3 Quod dictum. Alias incip. Quod dicitur.

4 Quinquennium dicitur multum tempus. No. ter. in verb. sciendum. r. in ver. eius. r.

5 Not. ter. ubi iustissima, etc. Not. r. q. errans in iure non potest im-

petrare restitutionem, nisi sit iustissima causa, vt bic. r. dixi s. de

confes. l. cum fidei commissum. Item in p. in p. huius legis ha-

betis vnam gl. magnam, que summat totam istam legem, quam

vide per te, quia plana est.

LEX III.

1 Fideiussor quando succedit principali, extinguitur accessio-

ria nisi cedat ad commodum creditoris.

Debitor. Cum fideiussor principali succedit, ex-

tinguitur obligatio fideiussoria. si ad

incommodum creditoris non cedit, alio secus. Item post

admissos creditores heredis, creditores defuncti ad

eius heredis bona possunt habere regressum. b. d. not. lex. No-

ta ter. ubi, neq. enim ratio iuris. No. r. q. dicitur in sumario: q. q.

dicitur lex. q. cum fideiussor succedit principali, extinguitur acces-

soria. l. generaliter. de fideiuss. i. est verum. nisi cedat ad incom-

modum creditoris, vt bic. Quod facit ad quest. Fideiussor succe-

dit principali, r. fecit inuentarium: cum convenitur a credito-

re, opponit q. non tenetur ex persona defuncti, nisi in quantum

facultates defuncti patiuntur. Item si convenitur ex persona

sua opponit, q. fideiussoria obligatio est extincta. Certe deter-

minat, q. non sit extincta, quia hoc esset ad incommodum credito-

ris, vt bic. hanc quest. habent quidam per Dyn. in d. l. genera-

liter. Dicam plenius in l. Stichum aut Pamphilum. s. quod

vulgo. J. de solut. r. Item oppo. q. quis non habeat regressum

ad bona heredis, vt i. col. h. creditores. Vol. vt bic. regim.

ADDITIO.

1 Alex. C. Quod dixi. Nota pulchram limitationem ad genera-

liter. J. de fideiuss. r. ibi vide de materia. r. late scripti in l. si debi-

tor. C. de pac. post Bald.

LEX IIII.

1 Creditor qui libet etiam stricti iuris potest petere cautionem.

2 Legatarij etiam iure isto habent tacitam hypothecam.

3 Legatarij non preferuntur creditoribus chirographarijs, nisi

in eo quod remanet prius satisfactis creditoribus.

Creditoribus. Creditoribus conditiona-

legatarij possunt impetrare separationem. b. d. Nota

ter. ubi, pignoris causam. No. hac legem ad id quod

dixi s. in l. h. creditoribus, q. quilibet creditor etiam stricti iuris

potest petere cautionem, vt bic. r. d. l. h. creditoribus. l. in possessio-

nem. C. ex qui. cau. in pos. cat. Item not. bic. q. quia habes gl. b.

que dicit, q. secundum iura Digestorum, legatarij non habe-

bant tacitam hypothecam, vt not. s. vt in pos. leg. l. is cui. s. post

quam. r. h. postquam. C. vt in pos. leg. quod est contra hunc tex.

3 Item illa gl. dicit, q. si sunt legatarij r. chirographarij credi-

tores, q. preferuntur legatarij, r. qui habet tacitam hypothecam,

quod est falsum. Imo non preferuntur, nec habent hypothecam

tacitam, nisi in eo quod remanet prius satisfactis creditoribus

vt bic. ubi, legatarios autem, etc. quod tene menti.

ADDITIO NES.

1 Ind. Barb. C. Item not. bic. not. hanc l. sing. q. de iure Dige-

storum legatarij habent tacitam hypothecam: quod alibi no re-

peritur, s. in Ang. s. de iud. l. quod legatur. Val. in l. si postquam

C. vt in pos. leg. Bar. in l. is cui. s. post quam. vt in pos. leg.

2 Alex. C. Quia habes gl. De his omnibus no. per Val. in d. l. is

cui. h. postquam. r. l. y. in l. j. C. com. de le. in iij. opp. quo ad pri-

mo dicitur b. epositum dicit idem quod Bar. hic per istam le.

Sed contrarium tenet Jac. de Vel. Instit. de leg. in prin. per l. j.

C. com. de leg. hoc idem tenet Val. in d. l. j. per illu tex. ubi nos

in presenti causa hypothecam dare. Et sic Imperator dicit

se de nono inducere. Adde l. si. s. sed q. nostra. C. com. de le. vbi

idem probatur. Ad istum tex. respondet Val. q. loquitur de hy-

potheca expressa data in testamento. Idem opi. Bar. consonat. r.

gl. in l. Lucius. ff. de ali. le. cum si etiam gl. r. Bar. in L. ius. ff. de annuis legat. Imol. in l. si quis seruus. s. p. in fi. de le. g. te. net simpliciter opi. Bar. per istum tex. ff. an. de ca. in d. l. j. C. communita de lega. tenet contra Bar. per illam l. j. ita dicit de here Dyn. r. Raph. bic.

LEX V.

1 Creditores defuncti, quando concurrant cum creditoribus

heredis.

2 Bona defuncti augmentum recipiunt ex quibus ex ipsa here-

ditate, non per quibus aliunde.

3 Personarum que ad mortem acquirere potest.

4 Exceptione quis conueniatur, nisi in quantum facere potest, est

dilatatoria.

5 Hereditate adita, licet sit effectum vnum patrimonium, tamen

separatione petita, non venduntur bona tanquam heredis, sed

tanquam defuncti.

Creditoribus. Qui separationem impe-

traverit, non possunt cum

creditoribus heredis, in eius bonis concurrere, sed ad

bona postea ex hereditate que sita aliunde nullo modo

h. d. r. comiditur in tres partes. Primo, loquitur vtrū illi qui

separationem impetraverunt possunt reuerti vt concurrant cum

creditoribus heredis, in bonis heredis tunc habitis. Secundo

vtrū possunt concurrere in bonis postea ex hereditate que sita

tertio, vtrū possunt concurrere in bonis aliunde que sita. Secun-

da ubi, sed si post. Tertia ubi, at si. r. ubi, reuerti ad heredem,

propter bona tunc ab eo possessa, vt concurrant creditoribus

heredis, sed in superfluo sic. debito. in fi. s. e. r. ubi, heredita-

rii creditores, vt concurrat cu creditoribus heredis, in sup. r

fluo. r. ubi, putantur male. No. ter. ubi, r. quasi bona defuncti vbi

derit r. c. r. no. ter. ubi, prop. r. autem heredis. C. Op. ad prin.

s. eod. l. debito. in fi. Vol. multe sunt hic, sed veritas est, q. istud

principium secundum illam legem intelligitur, q. non possunt reuerti, ad bona

heredis vt bic, nisi prius dimissis creditoribus heredis, vt ibi.

Ad hoc oppo. s. e. l. j. s. p. in fi. Solu. etiam dimissis creditoribus

heredis, possunt reuerti ad bona heredis ex iustissima ca. vt

ibi not. alias non, vt bic. Contra hoc op. j. eod. vt si. id que

existimo. Respon. ea que s. dixi, locum habent in bonis ab here-

de habitis, tēpore impetratē separationis, sed vt idem q. to

ta bec lex, vt licet si. v. q. in fi. lo. iust in bonis postea ab here-

de que sita. Respon. itaq. sic. Vtrū creditoribus defuncti voluit re-

uerti ad bona tunc habitata per heredem, aut ad bona postea que

sita. Primo casu aut voluit reuerti vt concurrant cu creditoribus

heredis, r. non possunt vt bic in prin. nisi ex iustissima ca. l.

j. s. pen. s. eod. Aut voluit reuerti in superfluo post creditoribus he-

redis dimissos, r. possunt, l. debito. in fi. s. e. r. Secundo casu, q. ad

bona postea que sita voluit reuerti, Aut sunt que sita ex heredi-

tate, r. possunt reuerti vt bic in ver. si. sed si post. Aut voluit re-

uerti ad bona aliunde que sita, r. nunquam possunt, vt bic in ver.

at. h. v. que ad finem. Item dicitur bic, q. bona defuncti non au-

gentur, cōtra in l. ite veniūt, s. fructus. s. p. peti. here. Dicit gl.

2 J. q. non recipiunt augmentum per quibus aliunde per heredem,

sed bene recipiunt augmentum ex quibus ex ipsa hereditate seu

bonis hereditarijs, vt ibi, r. hoc vult iste tex. Ultimo in fi. legis

3 not. r. q. p. sona v. que ad mortem potest acquirere. Quod facit

ad questio. q. exceptio ne quis condemnatur, nisi in quantum fa-

cere potest, sit dilatatoria, quia licet hodie non queratur cras po-

terit acquirere, vt bic, r. l. h. defunctus. C. arbi. tute. r. est tex. j. d.

muneri. r. honorib. l. cura. s. deficientium. dicā. de ex. l. ex ce-

priones aut perpetue. Ultimo no. q. licet hereditate adita

totū est patrimonium heredis, vt l. j. s. pen. tamen separationem

impetrata, non venduntur tanquam bona heredis, sed tanquam

bona defuncti, vt bic. ubi, r. quasi defuncti bona.

ADDITIO NES.

1 Alex. C. Impetraverunt. An autem fiat separatio creditorum

patris r. creditorum filij, quo ad peculium profectum, vide

Bal. in l. pen. C. qui bo. ced. post. in materia separationum, vide

l. j. r. ubi Bal. in fi. C. de bon. ant. h. iud. possi.

LEX VI.

Quoties heredis bona.

Si liberta. Nota casum in quo separa-

tio est necessaria.

LEX VII.

1 Alienatione ex secundo decreto esse iniuste, vel iuste factam

probat contra quem est presumptio.

Iudicium. Vide gl. i. s. eod. l. j. in prin. que incipit not. octo cau-

1 Iudicium impetrari separationem. Ultimo hic cl. in impe-

tratore s. t. j. que gl. j. que it. quis b. probat aliena-